

VERNO KİTAP
Y A Y I N E V İ

YABANCI:
Özgür Atlar Diyarında Aşk
Salih Efiloğlu

VERNO KİTAP
Y A Y I N E V İ

Verno Kitap©

www.vernokitap.com

kitap@matbumedya.com

0549 654 72 54

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik

Editör: Ali Gül

Sayfa Tasarım: Baran Ekber

Kapak Tasarım: Baran Ekber

Kitappad
com

Kitaplobi
com

Kitapşeyleri
com

1. Basım, İstanbul, Kasım, 2025

ISBN: 978-625-9656-94-6

Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Verno Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo...) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Verno Kitapın kurumsal görüşü olmayabilir.

YABANCI:

Özgür Atlar Diyarında Aşk

Salih Efiloğlu

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm.....	7
İkinci Bölüm	32
Üçüncü Bölüm	38
Dördüncü Bölüm	53
Beşinci Bölüm	69
Altıncı Bölüm.....	80
Yedinci Bölüm	93
Sekizinci Bölüm.....	120
Dokuzuncu Bölüm.....	123
Onuncu Bölüm	147
Onbirinci Bölüm	171
Onikinci Bölüm	181
Onüçüncü Bölüm	190
Ondördüncü Bölüm.....	206
Elveda	215
Sinan'ın Sırrı.....	233

BİRİNCİ BÖLÜM

...Taşın sırrı...

Eteklerinde rengarenk çiçeklerin kokusunu, Kayseri'nin bereketli topraklarına savuran Erciyes her mevsim böyle midir? Ne gezer! Kayseri'deki Erciyes'in keskin soğuşunu iliklerimizde hissederiz. Esen rüzgar yalayıp geçer sinemizi. Erciyes'in bembeyaz karları eriyip ilkbahar geldiğinde yağmurunu, bereketini, kana kana içeceğimiz temiz berrak suyunu salıverir evimize, ocağıımıza, çeşmemize, ovamıza. Hey gidi muhteşem Erciyes hey! Bir ince dalımı kesmeye, bir çiçeğini koparmaya kıyamadığımız, her mevsim gökyüzünde çevirip yüzünü salkım saçak bembeyaz bulutlarla dertleşen Erciyes! Yağmur duasına çıktığımız, mor menekşelerine beyazların en güzeli papatyalarına bakmaya doyamadığımız Erciyes!

Yürekllerimizde tarihin derinliklerini, sırtımızı güvenle yaslayıp yolumuzu kaybettiğimizde ışığına muhtaç olduğumuz, Tarihimize tanıksın, Anadolu'muzun talihisin kaderisin. Aç kollarını kucaklaşalım, uzat ellerini bayramlaşalım...

Kalfa, bu soylu duyguların yoğunluğu içinde karmakarışık halde. "Bu yapı, şimdye kadar yaptıklarımızdan çok farklı bir mimari özelliğe sahip olmalı, ama nasıl?" diye düşünerek evinden çıktı. inşaat alanına ulaşana kadar fırtınalar koptu zihninde. "Allah'ım, yoluma aydınlık zihnime marifet ihsan eyle." dedikten sonra Erciyes'e uzun uzun baktı ve ellerini semaya kaldırdı.

"Allah'ım, beni ele güne karşı mahcup eyleme." sözleri döküldü dudaklarından. Hızlı adımlarla yolu arşınladı, az zamanda İnşaat alanına ulaştı. Ustalar yaptıkları ateşin üstüne bir bakır kazan

kondurmuşlar, kuşluk yemeği için sabırsızca bekliyorlardı.

“Allah’ın selamı üzerinize olsun efendiler.”

“Selamınız Allah’ın kelimadır, başımız gözümüz üstüne.”

“Eyvallah Efendiler! Nasıl gidiyor?” Derin bir sessizlik sonrasında, “Efendiler! Aşınızı yiyin, suyunuzu yudumlayın, konuşmamız gereken ne varsa konuşalım isterim.”

Taş ustası Ahmet, “Hep birlikte olsun usta. Buyurun birlikte birkaç lokma yiyelim.” dedi.

Şükür duasından sonra ustalar hızlıca iş başı, daha doğru bir ifadeyle taş başı yaptılar. Taşların parçalanmasını bir görseniz hayrete düşersiniz. Lakin, Kalfa bir türlü kendine gelememişti. Ona göre bu hummalı gayret nereye kadar ilerleyecekti belli değil. Ahmet Usta, Kalfanın durgunluğuna, dayanamadı “Ustam bugün pek de durgunsunuz. Sizi tedirgin eden bir mesele varsa ve bize düşen her ne varsa görev bilir, ifa ederiz.” dedi.

Kalfa, böylesine içten ve samimi ifadeler karşısında açıkçası çok mutlu oldu. “Evet, her nedense üzerime bir kasvet musallat oldu.” sözleriyle karşılık verdi ve devamında; “Erciyes de bugün kasvetlidir. Belki de onun kasveti çökmüştür üstümüze kim bilir!” dedi. Bu gönül ferahlatıcı iç açıcı ayaküstü sohbet devam ederken yine ustalardan biri; “Kasvet denilen eğer bir muammadan kaynaklanıyorsa vay halimize!” demez mi? Ahmet Usta, edep ve haya konusunda hassasiyetleri olan bir kişiliğe sahipti. Üstelik taşlara şekil verdiği kadar söze de anlam katan erdemli bir taş ustasıydı. “Efendim! Bu nasıl bir muammadır? Zihninizde biriktirdiklerinizi dökün orta yere ki biz de ‘Söz’ sende ‘Sus’ bizde diyelim. İştittiğime göre bir müşkülâtınız varmış.” dedi.

“Vardır Kalfa efendi. Koca koca taşları üst üste yığar, koca

bir yapı inşa eyleriz. Bin türlü meşakkatle başa çıkmaya gayret içinde oluruz. Fakat boşa emek. Sözler söylenir olmuş ortalıkta. Çetrefilli olarak gördüğünüz meseleyi halledemediğinizden iş uzayıp gidermiş.”

“Ortalıkta söylenen sözlerin hepsi doğrudur.” dedi ve devam etti Kalfa. “Gördüğünüz yapının duvarıyla çatısı arasında öyle bir denge kurmak icap eder ki mukavemet gösterebilir. Sadece bundan ibaret de değil, iç mekan ferah olsun, dilerim bir hoş seda versin gök kubbeye. Hem ferah hem de kuvvetli bir çatı, hüner ve ilim gerektirir. Asıl çetrefilli ve dahi çözemediğimiz meseleye ait bilgi ve hünerin bizlerde eksik olmasıdır. Meselenin aslı astarı budur.”

Taş ustası Mustafa, “Başka bir mesele var mı?” diye sordu. Kalfa, “Bilemiyorum. Hele bir istirahat buyurun biraz soluklanalım.” karşılığını verdi.

“Murtaza! Bize su verersen sana duacı oluruz.”

“Zaten sevap kazanma sırası bendedir.” dedi Murtaza. Gülüştüler.

“Bak şimdi! Bu sevap kazanma sırası sözü, cuk diye oturdu.”

Murtaza efendi özenle Sakalık görevini ifa etmenin mutluluğu içindeydi. İşçilerden gücü kuvveti yerinde, lakin birazcık patavatsız olmasıyla ünlenmiş olan bir işçiydi Murtaza Efendi. Yine söze böğründen patavatsız bir dalış yaparak “Sen bilmezsen olur mu? Koca Kalfa işin hünerini bilmezse şayet, boşa çalışırız desenize.” dedi. Kalfa sakın bir şekilde konuştu; “Duvarlar bittiğinde İnşallah bu mesele de çözülmüş olur. Sen gönlünü ferah tut !”

Murtaza, “Olur ustam.” dedi.

“Peki, sen ahşap ustası olmadan önce ne işle iştigal ediyordun?”

“Köşkerliktir asıl mesleğim, çok iyi bir çizmeciyim.”

“Güzeeeeel! O zaman ‘çizmeyi aşma’ sözünü bilirsin değil mi Murtaza Usta?”

“Evet bilirim efendim.”

“Şayet bu darb-ı meselin idrakine varmışsan senin yerine ulaşmayan nezaketsizliğini sonlandırırım. Şimdi biraz gayret gösterelim.” İşçiler iş başı yaptılar Kalfa da sırtını taşlara yaslamış projeyi önüne sermiş derin bir düşünceye dalmıştı.

Önce derin bir uğultu duyuldu, sonrasında Erciyes’ten esen sert rüzgar tozu dumana kattı. Koca koca taşlar, ahşaplar havada uçururken el aletleri hava boşluğunda asılı olarak sıralandı. Ağaçlar yerinden söküldü. Kalfanın elindeki plan proje savrulup gitti. Gökyüzü, kara bulutlarla kaplanmış güneş, o kara bulutların arkasına saklanmıştı. Gözleri kör, kulakları sağır eden kıyameti andıran sesler etrafı yerle bir etmişti.

İşçiler, Kalfanın önüne toplandılar tedirginlik içinde beklediler. Alanı, yağmur, fırtına, toz bulutları kaplamış göz gözü görmüyordu. Bu tabiat olayının sadece inşaat alanıyla sınırlı olması başkaca bilinmezlikti. Birkaç dakikalığına kaybolmuş olan güneşin tekrar bulutların arasından yüzünü göstermesi, uğultuların kesilmesi gibi bu eşine benzerine rastlanmamış doğaüstü olayı herkes şaşkınlık içinde anlamaya çalışıyordu. Kimilerine göre kıyametti, kimilerine göre bir fırtınaydı diye tartışırken, uzaktan yaklaşan ayak seslerinden yer sarsılıyordu adeta. Başta Kalfa olmak üzere, herkes ayak seslerinin geldiği yere bakmaktaydı.

Sesler, iyice yaklaşmıştı, şaşkınlıklar da artmıştı ki Yabancı görüldü. Gelen uzun boylu, ince yapılı, geniş omuzlu, tarih öncesi kadar yaşlı Derviş kılığında bir Yabancıydı. Bu Yabancı, bir kırmızı bez parçasıyla bağladığı gür beyaz saçlarını omuzlarına kadar

uzatmıştı. Tebessüm yüzünü tamamen kaplamıştı Yabancı'nın. Bütün ihtişamıyla ve bir ulak edasıyla inşaatın ortasına geldi, bir kaç saniye sonra yüzünü Erciyeşe çevirdi. Kapkara gözlerini öncelikle Kalfa olmak üzere bütün ustaların simalarına dikti. Yabancı'nın gözleri, ustaların simalarına yapıştı, öylece kaldı adeta. İşçiler, şaşkınlık içinde birbirlerine bakmaya devam ettiler, lakin Yabancıyla göz göze gelmeye cesaretleri yoktu. Elinde asa belinde kuşak olan Yabancı bozdu sessizliği;

“Ağalar! Allah'ın selamı rahmeti üzerinize olsun.” Ustalar selam karşısında rahatlamışlardı. Herkes saygıyla sağ elini sol göğsünün üstüne götürerek karşılık verdi;. ”Selam Allah'ın kelimidir, kabulümüzdür.” anlamında bir ritüel sergilediler. Sonra herkes Yabancı'nın etrafına toplandı. Kalfa bütün cesaretini topladı ve konuşmaya başladı. “Hoş geldin Efendi!”

“Hoş bulduk.”

“Kimsin, kimlerdensin? Seni bu buralarda görmedik, bize yabancısın.”

“Yabancı sayılmam, kimsin kimlerdensin sualine gelince isterseniz bir deli veya isterseniz bir garip Yabancı diyebilirsiniz...”

“Biz sana Yabancı diyelim, çünkü bu diyarda yeteri kadar deli var. Yoldan geldin aç susuz kalmışsındır, birkaç lokma alır mısın?”

“Alırım, önce su.” Bir kase su verilince yudum yudum içerek suyunu bitirdi.

“Yabancı! Nerden gelirsin, nereye gidersin?”

“Bazen doğudan yola çıkarım, bazen batıdan. Göçmen kuş misali her yer her yön bizimdir evellallah. Açıkçası hepinizin bildiği bir garip gezginim efendiler! Takatim kesilene kadar her

sabah güneş doğduktan sonra yola revan olurum. Nefesim kesildiği yerde kalıveririm. Göçmen kuşlar misali dedik ya!”

“Yabancı! Şimdi yönünü nereye çevirdin?”

“Menzilim Ağırnas Köyüdür. Sonrasına henüz karar vermedim. Şimdi etrafıma toplanın, beni can kulağıyla dinleyin. Benden duyduklarınızı zihninize ve kalbinize nakşedin olur mu?”

Hep birlikte saygıyla, “Eyvallah!” dediler. Söz artık Yabancıdaydı.

“Günlerce şehirler, ulu mabetler, kasabalar, köyler, deryalar, nehirler, ovalar, ormanlar aştım, günlerce yol kat ettim, sadece bir sebep için... Binlerce hikaye biriktirdim, bir ulu usta için... Bin kelim işittim, hepsini size nakşetmek için...” Ustalar hep bir ağızdan “Sağ olasın Yabancı!” dediler. Kalfa; ”Yabancı! Bu hoş sözlerinle kavrulmuş yüreğimize su serptiniz.” Yabancı ile ustalar arasında bir gönül köprüsü kuruldu bile. Ne güzel. Kalfa; ”Anlat bize bildiklerini, duyduklarını, gönlünde biriktirdiklerini Yabancı” dedi.

“Diyardan diyara gezer dururum, her diyarda bir hikaye anlatırım... Çünkü hikaye demek şifa demektir. Hikaye demek yolunu kaybetmiş bir gezgin için kutup yıldızı demektir... Yolum düşünce buraya duydum ki inşaatınızın mühim bir sorunu varmış. Ben de, hikayemle derdinize ortak, müşkülünüze deva olmak için geldim.”

“Allah’ın bildiğini saklayacak değilim, duydukların doğru, fakat anlayamadığım mesele hikaye ile bu taşların arasında nasıl bir alaka olabilir?” dedi Kalfa.

“Usta! Her şeyin bir püf noktası var, bu da benim sırrım olsun. Ben anlatayım hikayemi, bittiğinde varın siz karar verin neler olacağına.” Dedi Yabancı. Kalfa arkadaşlarına sordu, “Ne dersiniz

ağalar? Taşçı Ali Kalfa! Sen mürekkep yalamış, alim adamsın, sen olur dersen şayet, biz de olur deriz.”

“Netice ilahi takdir. Bizlere düşen can kulağıyla dinlemek, dinlerken de ruhumuzu dinlendirmek olmalıdır.” Taşçı Ali Kalfanın bu sözlerinden sonra Yabancı, hafifçe doğrularak alanında gezinmeye başladı. Etrafta gezinirken Kalfa ve bütün işçiler merakla onu takip ediyorlardı. Yabancı, yerden bir taş alarak biraz önce oturduğu yere bıraktı, hikayesine başladı.

“Zaman ahirmiş, hakikatler ezeliymiş. Efsane ise ahirle ezeli arasında kurulmuş muhkem köprüymiş. Anlatana sual, dinleyene de yük olmazmış. Evvel zaman içinde koca bir dağ varmış, Erciyes dedikleri... Gören gözleri, hisseden kalpleri rahmetiyle aydınlatır, gök kubbeye kucak açmış olan bu yüce dağ. Söylentiye göre binlerce yıl önce, bu Erciyes’in eteklerinde yaşayan bir taş ustası varmış. Yeryüzünde yaratılmış insanlar içindeki en hünerli ve bilge kişilerden biriymiş... Ahhh, ah! Haksız yere çok sevdiği hükümdarı tarafından idama mahkum edilmiş. Buna çok üzülen taş ustası vurmuş kendini dağa taşa, ağlaya ağlaya dolaşmış durmuş senelerce. Delicesine ve amansızcasına, o dağ senin bu dağ benim diyerek dolaşmış durmuş.”

Yabancı bunları anlatırken bir yandan da taş ustası gibi aralarında dolaşıyordu. Ali usta; “Neden gidip hükümdarına suçsuz olduğunu anlatmamış?” diye sordu.

“Anlatmış, anlatmış ama kimseleri inandıramamış. Bilinir ki İftira illettir ve bulaşıcı bir hastalık halidir. Velhasıl bizim taş ustası kendini bilmez bir halde dolaşırken ayağı ufacık bir taşa takılmış, dengesini kaybedip yığılmış kalmış olduğu yere.” (Yabancı da anlattığı o usta gibi yere yığılır ve bir taşı eline alır.) Bizim taş ustası bütün öfkesini, hıncını küçük küçük taş parçasına yüklemiş. Kendi de

adeta taş kesilmiş orada. Tam yedi gün, yedi gece konuşmadan yemeden içmeden beklemiş durmuş garip. Taş parçası elinde öylece dururken bir anda kendine gelmiş. Bir elindeki taş parçasına bakmış bir de gök yüzüne... Anında karar vermiş. Yedi Cihanın en hünerlisi olan bu taş ustası bütün bilgisini, hünerini küçücük taş parçasına fısıldamaya başlamış...” (Yabancı hikayesini anlatırken, elindeki taş parçasına da bir şeyler fısıldamaktadır.) Ustalarından ne öğrendiyse hepsini, ama hepsini, eksiksizce ufacık taş parçasına anlatmış, anlatmış günlerce durmaksızın anlatmış. Tam yedi gün, yedi gece anlatmış...”

Ahmet şaşkınlık içinde heyecanla; “Bütün sırrını mı anlatmış?” diye sordu.

“Hünerlerini, maharetini, bildiği öğrendiği her ne varsa hepsini o küçücük taş parçasına anlatmış. Usta anlattıkça anlatmış, küçücük taş parçası öğrenmiş. Öğrenmiş de lakin bizim usta unutmuş bildiklerini. Unuttukça ferahlamış, ferahladıkça anlatmış, anlatmış, anlatmış... Bildiği öğrendiği Allah vergisi her şeyi taşla anlattığında şöyle bir durmuş ve Koca Erciyeşe bakmış. Elindeki küçücük taşı Erciyeş’in zirvesine fırlatıp atmış bütün gücüyle... Taş parçası Erciyeş’in zirvesinde bulunan kuyunun içine düşmüş. Dipsiz kuyuda düştükçe düşmüş taş... Kırk gün, kırk gece düşmüş... Taş ustasının bütün sırrı, bilgisi, acısı, canı, nefesi bu taşla yerin yedi kat dibine gitmiş.”

Kalfa; “Bilgiyi kör kuyulara hapsetmiş yani.” deyince Yabancı hikayesine devamla; “Lakin, Koca dağ bile olsa bu derde dayanmaz diye boşuna dememişler. Binlerce sene sessiz sedasız uyuyan Erciyeş’in içi, ustanın kasvetiyle bilgisiyle şişmiş de şişmiş.”

Ustalar hep bir ağızdan, hayretle sordular; “Eeeee! Sonra ne olmuş?”

“Dert bir kıvılcım olmuş, kıvılcım koca bir alev deryası. İçin için yanan koskoca yüce dağ sonunda dayanamamış, yeri gök ile birleştiren büyük bir gürültüyle patlamış. Güneş kızılığını kaybetmeye dursun derinlerin derininden bir gürültü duyulmuş. Dağdan fıskıran ateş topları, civardaki bütün toprağın tarlaların, bağın, bahçenin üstünü kaplamış. Aynı ateşten yorgan gibi. Tamı tamına yedi sene boyunca sis bulutu kalmış Erciyes’in eteklerinde. Sisin kasveti ise Güneş’e hasret bırakmış toprağı. Buz tutmuş, donmuş toprak, bağ ve bahçeler. Bilemediğimiz, aklımızın erişemediğı nice zaman sonrasında ateşten toprak soğumuş sertleşmiş koskoca kayalara dönüşmüş. Zaman, zamanın içinden sıyrılıp başka bir zamana ulaştığında mekan kendine gelmiş. Karlar erimiş, yağmur çiselemiş rengarenk çiçekler üstüne. Meyveye durmuş ağaç dalları. Dereler çağlayıp coşkun akmış ırmaklar. Art arda birbirini takip eden nice güzel mevsimler...”

Yabancı’nın hikayesi ilgilerini çektiğinden pür dikkat onu dinliyorlardı. Hikayesine bir an ara verince homurdanmaya başladıklarından Yabancı anlatmaya devam etti; “Günler haftaları, haftalar ayları, aylar yılları, yıllar asırları kovalamış, ahir zaman da gelip çatmıştı... Erciyes’in eteklerinde bulunan Ağırnas Köyü bu kayaların üstüne kurulmuştu ama bilgisini taşta fısıldayan ustanın efsanesi dilden dile dolaşmaya devam etmişti.

Koca köy, geçimini taş ustalığından kazanmaya başlamış olsa da bütün ustaların derdi; Erciyes’in yüreğinden fırlayan o bildiğiniz küçücük taş parçasını bulmakmış. Çünkü her kim yüzlerce yıl önce yaşayan taş ustanın bilgisini fısıldadığı taşı bulursa o kişi evvelden ezele, yeryüzünün en iyisi, en bilge kişisi en muhteşemi olacakmış. Efsanelerle bezenmiş olan bu ustalar ustası, adıyla ve namıyla tarihin altın sayfalarında yer bulacakmış.”

Taşçı Yaşar, “Masal işte!” diye fısıldadı. Ahşapçı Selim, “Masal da olsa heyecan verici.” diye karşılık verdi. Ali usta sordu; “Peki, bulmuşlar mı taşı, yani bulan olmuş mu?”

“Rivayete göre taş iki parçaya bölünmüş.” (Elindeki taşı ikiye bölerek, ayrı yerlere bırakır. Konuşmaya devam eder.) Küçücük taş parçalarını işinde maharetli iki delikanlı bulmuş...”

Şaşkınlıklar suskunluğa, suskunluklar meraka törpü olmuş, acımasızca zamanı törpüliyordu. “Demek bulmuşlar. Kimmiş peki bulanlar, kimler bulmuş?” diye sordu Kalfa.

İşte hikayemiz de burada başlar.

Yabancı; “Yönünüzü Ağırnas’a çevirin.” (Başta Yabancı olmak üzere herkes Ağırnas’a bakadursun, kıyamet manzaraları yeniden tekrarlanır, büyük bir gürültü kulakları doldurur ve kesilir.)

Yabancı konuşmaya devam etti. “Herkes huşu içinde olsun ve kalplerindeki bütün olumsuz düşüncelerinden sıyrılınsın. Atın içinizdeki iyilikleri kemiren kötülükleri.” (Herkes adeta trans halindedir.) “Şimdi besmele ile gözlerinizi yumun, gönül gözünüzle görmeye gayret edin. Sessiz çok sessiz olun. Şimdi, karmakarışık bir uğultu duyacaksınız. Sakın endişelenmeyin çünkü zaman ve mekan değişimi yaşayacaksınız.” (Kulakları tırmalayan uğultu başlayıp kesilmiştir.) “Can-ı gönülden ya Allah HUUUUU!” deyiniz.

Artık zaman ve mekan kavramı ortadan kalkmış her yer başka, her şey bir başka olmuştu. Akıl ve gönül bir başkaydı şimdi... Gönüllerde ferahlık yüzlerde tebessüm... Yüce Mevlâ’m nelere Kaadir.

Delikanlı Sinan ve kardeşi gibi sevdiği Sadık, Kalfa ile birlikte

ustaların gözleri önündeydi. Mekan, Mimar Sinan'ın doğup büyüdüğü düşünölen Ağırnas Köyüdü. Sinan ve Sadık Efsane taş ustasının kendi sırlarını fısıldadığı ikiye bölünmüş taşı aldı. Sadık da Sinan da buldukları taşları kulaklarına götürerek taşı dinlemeye başladı. Kalfa ve İşçiler ise dönüşen zamanla birlikte Sinan'ın köydeki taş ocağındaydı.

Yabancı, muhteşem buluşmayı Allah'ın yardımıyla gerçekleştirmenin mutluluğu içindeydi, bir köşeye geçip anlatmaya devam etti. "Erciyes eteklerindeki Ağırnas Köyünde taş ustalığıyla geçimini sağlayan, işlerinde maharetli, sözünde hikmetli iki delikanlı varmış. Ataları onlara Sinan ve Sadık diye seslenirmiş. Sinan, şimdilerde Koca Mimar Sinan diye bildiğiniz büyük mimardır. Diğerini ise hiç duymadık. Velhasıl henüz ıraklık aşamasındaki Sinan ve Sadık, içten gelen bir hikmetle, ellerine aldıkları her taş parçasını önce yüreklerine götürürlerdi, sonra da kulaklarına. Efsane bu ya, bir gün ellerine aldıkları taş parçaları fısıldamaya başlamış. Taşlar fısıldamış Delikanlı Sinan dinlemiş. Taş anlatmış, Sinan dinlemiş. Ağırnas'ın delikanlıları Sinan ve Sadık, yüzlerce yıl öncesinde yaşamış olan ustanın hikmetine ulaşmış.

Sinan ağırbaşı bir şekilde dimdik ayaktayken, gökyüzüne bakıyordu. Boylu poslu Anadolu delikanlısıydı. Elinde itina ile tutmuş olduğu taş parçasını kulağına götürdü ve dinledi. Sonra da; 'Sen canı kanı olmayan bir taş iken fısıldadın kulağıma bütün sırrını. Rahmetli dedem de, babam da hep taşları dinle, onun niyetini anla derdi... Demek söylediklerinin hikmeti buymuş. İlim senden bir armağandır bana.' diye sevinçle taşla karşılık verirken, Sadık da başka bir köşede elindeki taşı dinledikten sonra toprağa eğilip tıpkı can yoldaşı Sinan gibi aynı cümleleri tekrar ediyordu. "Sen canı kanı olmayan küçücük taş parçası iken fısıldadın

yüreğime bütün sırrını... Ben de bundan böyle bütün sırlarını nakşedeceğim yeryüzüne.”

Elbette Sadık kardeşim! Haaa bu arada taş ile konuşulamayacağını kim söyledi? Taş öyle şeyler anlatır. Onun sözlerini belki hiç idrak edemeyeceğiz ki; ‘Bu bir gaflet halidir veya asırlar sonra hepimizin gönöl dünyamıza, insanlığımıza miras kalmış bir armağandır.’ dersem abartmış olur kuyum? Her neyse bu konuyu fazla uzatmanın gereği ve hatta anlamı yok. Biz masalımızı anlatmaya devam edelim...

Zaman Ağırnas’da Sinan’ın yaşadığı zamanlardı. Sinan elindeki taşla ocaktan ayrılırken Sadık ise bir köşede önündeki büyük bir taşı yerinden oynatma gayretindeydi. Diğer ustalar ise çalışma gayretindeydi. Bu sırada Payitahttan görevli Turnacıbaşı yanında Sancak Beyi, Abdülmennan ve Hristo Efendi ile kasabaya geldiler. Herkes, köyün bütün gençleri işçiler saygıyla gelenleri selam verip karşıldılar. Köyün en yaşlısı Arslan Bey; “Hoş geldiniz efendiler! Köyümüze saadet ve huzur bahşettiniz.” deyince Turnacıbaşı Ağa; “Hoş bulduk efendiler.” şeklinde karşılık verdi.

“Sizi hangi rüzgar attı buraya, Turnacıbaşı Ağam?

“Mühim bir havadisimiz var Ağırnaslılara! Sultan Selim Padişahımızdan haber getirdim size. Ustalar saygı ile selama durdular, “Yüce Sultanımız çok yaşasın...” dediler.

Hristo Efendi, “Eyvallah efendiler! Herkes beni iyi dinlesin.” diye seslenince Ustalar ve köyün gençleri işlerini bırakıp Hristo Efendinin çevresine toplandılar. Yanındakini işaret ederek; “Bu gördüğünüz zat-ı muhterem Turnacıbaşı Ağadır.” dedi.

Herkes, “Hoş geldiniz, şeref verdiniz Ağam!” diye saygıyla hitap edince Turnacıbaşı, “Hoş bulduk efendiler! O şeref bize aittir!” dedi. Ağırnas Köyünde yaşayanlar Turnacıbaşı’na özen

içinde bir karşılaşmada bulundular. Aslına bakarsanız Yöre halkı Turnacıbaşı'nın ne iş yaptığını da bilmemekteydi.

Hristo Efendi, özü sözü bir, yöre halkı tarafından ziyadesiyle sevilen sayılan bir zat-ı muhteremdi. Herkesin duyabileceği görebileceği bir taşın üstüne çıktı, çevresine toplananların dikkatini üzerine çekmek için yüzündeki güzel tebessümü herkese ulaştırdı adeta. “Dostlarım şimdi beni iyi dinleyin. Sultan Selim Han'ın görevlendirmesi neticesinde kendisi buraya teşrif etmiştir. Turnacıbaşı Ağanın önderliğinde ilk defa Anadolu'dan devşirme yapılacaktır. “ dedi.

Köyün ileri gelenleri ve gençler hep bir ağızdan; “Devşirme mi?”

“Doğru duydunuz kardeşlerim. Devşirme için Anadolu'da ilk olarak Kayseri sancağı seçildi.”

Bu haber karşısında gençler arasında heyecan ifadesi olarak hareketlilik başladı. Delikanlı Sinan, ilgiyle konuşulanları dinlemekteydi... Bir delikanlı, “Beni seçin Aşam! Beni seçin aşam beni.” diye bağırdı. Bir başka genç de “Ne olur beni seçin aşam! Beni de seçin.” diye ortaya atıldı. Yine başka bir işçi delikanlı; “İşim de oldukça iyiyimdir, lütfen beni de seçin.” diye yalvarırken, diğer gençlerden de aynı anlamı taşıyan cümleler havada uçuşuyordu adeta. Fakat gençlerin hiç biri, devşirmenin ne demek olduğunu bilmiyordu. Onlar için önemli olan Yavuz Sultan Selim Han'a yakın olmaktı. Gençlerin hevesli ve istekli olmaları çok sevdiği bir durumdur Turnacıbaşı Ağanın. Ancak işin aslı astarı oldukça farklıydı.

“Efendi Kardeşlerim! Devşirme konusunu tam olarak anlamadığınızı görüyorum, müsade ediniz birkaç kelimeyle

açıklayayım. Devşirme yetişkinlerden değil çocuklardan seçilmektedir. Bu nedenle biraz sabır gösterin. Sadık da diğer işçiler gibi heyecanlanmıştı. Bir köşeye geçti. Konuşmak, devşirme olmak için ısrar etmek istedi ama utangaçlığından bir türlü sesini çıkaramadı.

Böylesine gayretli usta ve gençlerin istekli tavırları karşısında son derece mutlu olan Turnacıbaşı; “Arkadaşlar hoşnutluğunuz beni ziyadesiyle mutlu etti bunu görüyorum. Öncelikle sizleri tanımak isterim.”

Genç Sinan’ın babası Abdülmennan, yanı başındaki delikanlının kulağına “Sinan nerede?” diye fısıldadı.

“Efendim! Biraz önce bir taş almış eline, onunla konuşa konuşa dolaşıp duruyordu.”

“Git çağır, hemen gelsin.” Delikanlı Sinan’ı bulmak için alandan koşarak ayrıldı. Gençler kendilerini tanıtmaya başlayacaktı ki Yabancı sessizce meydana geldi, kenarda beklemeye ve dahi olan biten her şeyi izlemeye koyuldu... Sinan’ın büyükbabası Togan Yusuf; Sadık’ın çekingen ve utangaç tavrını bildiğinden kendini bu konu ile ilgili söz söylemeye gerekli gördü. “Sinan’ın dostu Sadık da zamanını aşmış ustalardandır...” dedi.

Yabancı, alışılmışın dışında bir tavırla söze belinden giriş yaparak; “Sadık, akıllı, özü sözü bir, zeki bir delikanlıdır. Taş ve ahşap üzerine hünnerleri bilinen bir ustadır. Ustalığı kadar da mütevazi, hoş görüye sahiptir. Aslında Sinan ile Sadık birbirinden farklı karakterlerdir. Sinan, Sadıktan biraz daha sert mizaca sahiptir. Sadık ise iletişimi daha yüksek seviyede aydın bir simaya sahiptir. Bu nedenle devşirme değil tüccar olmalıdır. Çok varlıklı, namı diğer tüccarlardan olmalıdır... Sadık kardeşimizin vatan hizmeti bu minvalde olmalıdır, diye düşünür kulunuz.”

Bu konuşma, Sancak beyi ve Turnacıbaşını çok rahatsız etmişti, adeta öfke kontrol sınırlarını aşmışlardı. “Kim bu hırpanı ukala?” diye kırgınlıkla söylenince Hristo Efendi, ortamı yatıştırmak amacıyla, “Efendim buralarda bilindik biri değildir, şunun haline baksanıza ileri geri zamansız bir şekilde ukala bir tavır sergiliyor.” dedi.

Yabancı, bu sözler karşısında geri adım atmadan konuştu. “Efendiler kusurumuza bağışlayın. Zaman Zaman dediğiniz nedir ki? Bana göre varlıkta zaman olmaz “An” olur. An ise sırf inkardan ve sırf yokluktan ibarettir. İkrarın içinde zamansızlık demektir. İnkâr ile ikrarı ayırmak için mutlak bir zamana muhtacız. Zaman, işte tam da bu andır. Anı da, zamanı da, ezeli de, ebediyi de ruhuna üfler bir usta.”

“Dediklerinden hiç Bir şey anlamadık.”

“Ben de bir şey anlamadım, söyledim gitti işte!” dedi Yabancı. Ben de sizin sözlerinizden bir şey anlamadım. Muhteremler! Zamanı geldiğinde anlayabileceğiniz bir meseledir bu... Şu anda demem odur ki; Bir usta yetişiyor. “Kubbelerin Efendisi” olacak... Yeryüzündeki en hünerli mimar olacak bir Efendi yetişiyor.”

Heyecanına hakim olamayan ak saçlı ak sakallı Togan Yusuf; “Bu kişi torunum Sinan’dır.” Sinan benden de öte benden de önde.” dedi.

“İşte diyorum o an geldi...” dedi Yabancı.

Gençler hep bir ağızdan; “Hangi an geldi Yabancı! Hangi an geldi bize söyle?” Yabancı orada bulunan herkese engin ve etkileyici derinden bir bakışla; “Sayılara muktedir, cebire hakim, taşlara sevdalı ulu bir usta!”

Togan Yusuf, “Açık konuşur musun Yabancı?”

“Müjdeyi kulağınıza fısıldamak benden, lakin hakikat gerçeğini öğrenmek sizden.”

Sinan koşar adımla meydana girdi. Kan ter içinde babasının ve dedesinin yanına geçti. Hristo Efendi bir Sinan’a bir Abdülmennan’a bakarak, “Efendi!” diye seslenince “Buyur Ağam!” dedi baba Abdülmennan.

Turnacıbaşı gürlledi; ”Tanıt bakalım kendini.”

“Efendim, ben ahşap ve taş ustası Abdülmennan! Devşirme nedir bilemem. Lakin yanımdaki oğlum Sinan bu hizmet için uygundur. Keza bölgenin tanınmış taş ve de ahşap ustasıdır. Oğlum Sinan ustalık konusunda beni fersah, fersah geçmiştir.”

Turnacıbaşı tebessümle; “Güzeel, çok güzel!” (Turnacıbaşı, Sinan’ın yanında duran yaşlı adama dönerek) “Siz kimsiniz?” diye sordu.

“Efendim delikanlının dedesiyim. Togan Yusuf derler bendenize. Taş ve ahşap ustasıyım. Ancak torunum Sinan bu konuda Mimarlık seviyesinde bir ustadır ki taş ustası olan babası Abdülmennanı bile geçmiştir.” Turnacıbaşı Ağa bu içten konuşmaları ve talepleri hayranlıkla dinledi ve oldukça etkilendi. Birkaç adım sonrasında Sinan’ın önüne geldi. “Demek Sinan sizsiniz?” diye sorunca Sinan büyük mutluluk, heyecan içinde, “Evet Ağam!” dedi.

“Tanışalım bakalım Sinan Usta!”

“Togan Yusuf’un torunu, Abdülmennan oğlu Sinan’ım. Atalarımın öğrendiğim kadarıyla taş ve ahşap ustasıyım efendim. Turnacıbaşı Sinan’a “Atalarının sözlerini duydun, ne diyorsun?” dedi. İşinde ve tavırlarında pek nezaket gösterme alışkanlığı olmayan Sinan bu sefer alçak bir sesle tevazu içinde “İltifat ediyorlar

efendim. Öğrendiğim zanaatı ilerletmek konusunda kendimce elimden geleni yaptım. Sadece ben değil, dostum kardeşim gibi sevdiğim Sadık, benden de bütün ustalardan da daha maharetlidir. İki garip dost taş ocağında, marangozhanede çalışır dururuz.” diye cevap verdi.

Turnacıbaşı, “Sadece zanaat ile mi iştigal eylersiniz?” diye sorunca Togan Yusuf gururla konuştu; “Zanaat, işin tekrarlandıkça gelişmesi olup, sanat ise zanaata katılan tasavvur ve irfandır. Sinan, zanaatı öğrenmekle yetinmedi, zanaatını sanatıyla buluşturup harmanladı.”

Turnacıbaşı, “Duymuş olduğu muhteşem cümlelerden çok hoşnut olmuştu. “Ne güzel. Sen devşirme olarak bizimle gelmek ister misin Sinan?” Sinan’ın cevabı sevinçten yüzünde kocaman bir tebessümle, “İsterim ağam ve dahi çok isterim.” oldu. Turnacıbaşı bir süre söylenenleri değerlendirmek için düşünceye daldı. Bu sırada Sinan, Sadık’ın yanına giderek fısıltıyla, “Neden ortaya çıkıp devşirme olmak istediğini söylemezsin.” diye çıkıştı.

Yabancı, Sadık ile Sinan’ın yanına gelerek, “Sadık’tan devşirme olmaz O’ndan sadece tüccar olur, hatta çok zengin bir tüccar... O senin gibi kaba saba biri değil gayet terbiyeli, güzel yüzlü, güzel gönüllü, güzel bakan bir delikanlıdır.” dedikten sonra iki elini Sadık’ın omuzlarına koydu ve konuştu; “Beni iyi dinle Sadık! Sen öylesine muhteşem dillere destan bir tüccar olacaksın ki; şarkın ve Garbın dilinde ve gönlünde destanlaşmış tüccarlardan olacaksın. Kervanının bir ucu Dersaadet’te diğer ucu Taklamakan Çölü’nün orta yerinde veyahut Tiyańřan Dağları’nın eteklerine kadar uzanacaktır. Hatta Afrika’nın en ucunda ve diğer ucu da Magrip’te. Siz ikinizin yolları ayrı, ama gayeleriniz aynı olsun. Yollar nerede ne zaman keşişecektir ancak Mevla bilir... Dilerim Mevla’dan ben de sizin aranızda olurum.”

“Duydun Sinan kardeşim Yabancı'nın sözlerini...Yabancı çok doğru söylüyor ben tüccar olmalıyım, devşirmelik bana göre değil, Anacığım da kimsesiz kalır buralarda, ben yapamam Sinan.” dedi Sadık.

“Yaparsın. Hatta benden de daha iyi yaparsın, lakin Yabancı da haksız sayılmaz. Paramız bittiğinde sana geliriz.”

Turnacıbaşı el işaretleriyle işçilerin kendileri tanıtmalarına devam etmelerini istedi. İşçiler kendilerini tanıtmaya başladılar. “Benim adım Yorgi, taş ustasıyım. Ben, Mihail ahşap oymacısıyım. Ben Hristo, eşeğimle su taşıyorum. Benim adım, Karyağdı. Taş ustasıyım. Saru benim ismim seyislik yaparım, iyi at yetiştiririm. Ben de Aslan, marangozum efendim. Ben Kaplan, taş ustası olmak için gayret ediyorum. Şaşırmıştı Turnacıbaşı Ağa “Hristo Efendi! Bu gençlerin bazılarının isimleri bildik Türk isimleri!

“Ağa hazretleri! Bu gençler, Türk Ortodoks Hristiyanlarıdır. Elleri kutsadıkları kadim bir İncil vardır ki o dahi Türk Diliyle yazılıdır. Ben de gördüğünüz gibi Türkçe konuşuyorum.

Bu mesele, Turnacıbaşının şimdiye kadar hiç karşılaşmadığı bir durum olduğundan canını sıkıyordu. Sancak Beyine dönerek “Buralar hep böyle midir?” diye sordu.

“Hep böyledir. Nesillerdir her dinden her dilden, insanlar burada bulunmaktadır. Kamilen iyi komşulardır.”

“Nerelerden gelip burayı mesken tutmuşlar?”

Sancak Beyi, “Müsaade ederseniz bu sualinize Hristo Efendi cevap versin Aşam! Kendisi herkesin kimlerdendir, neredendir nasıl ve ne zaman gelmiştir tek tek kayıt düşmüştür!. Hristo Efendi, şu kayıt defterine bak da anlat bize!”

“Aşam! Bölgemizde meskun bu insanlar, Türk Karamanlı